

בא ראה, עכשו תפלת האדם מעוררת שלמות למעלה ולמטה, ובברכה שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברכים עליונים ותחתונים, ולכן בתפלה של ישראל מתברכים העולמות. מי שמברך את הקדוש ברוך הוא - יתברך. מי שלא מברך את הקדוש ברוך הוא - לא מתברך. זהו שפתיב (שמואל א ב) פי מכבדי אכבד ובני יקלו.

רב המנונא הנקן לא נתן כוס של ברכה לאדם אחר לברוך, ושרצה לטל אלא הוא הקדים ונטל אותו [בימין ובשמאל] בשתי ידיו ומברך. והרי אמרנו שצריך לטל אותו בימין [ולא בשמאל] ובשמאל, ואף על גב שפלים התעוררו בו - זפה הוא.

אבר כוס של ברכה כף צריך כוס, שפתיב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא, שהרי בכוס זו שופעות הברכות מאותן ישועות שלמעלה, והוא נוטל אותם וכוונס אותם אליו, ושם נשמר [להם] יין העליון ומתכנס באתו כוס, וצריכים לברך אותו בימין [ובשמאל] ולא בשמאל, והיין שהוא כנוס בכוס הזאת, שיתברכו באחד, וצריכים לברך את השלחן שלא יהיה ריק מלחם ויין, הפל [אחד] כאחד.

בא ראה, פנסת ישראל נקראת כוס של ברכה, וכיון שהיא כוס של ברכה, צריך ימין ושמאל [וצריך] לטל אותה, ואותה כוס נתנת בין ימין לשמאל, וצריכה להתמלא יין בשביל יין התורה שיוצא מן העולם הבא.

ובא ראה, כוס של ברכה, [פאן] בזה התגלו דברים עליונים כאן שאנו במקרה, אומר כאן נתגלה סוד המרפכה הקדושה, כוס של ברכה צריך לקבלה בימין

תא חזי, השתא צלותא דבר נש, אתער שלימו לעילא ותתא, ובברכתא דבריה לקדשא בריך הוא, מתברכין עלאין ותתאין. ועל דא בצלותא דישראל מתברכאן עלמין. מאן דמברך ליה לקדשא בריך הוא, יתברך. מאן דלא בריך לקדשא בריך הוא, לא יתברך. הדא הוא דכתיב, (שמואל א ב) פי מכבדי אכבד ובני יקלו.

רב המנונא סבא, פסא דברכתא לא יהיב ליה לבר נש אחרא לברכא, (דבעי לאתנמלא) אלא איהו אקדים ונטיל ליה (בימין ובשמאל) בתרי ידיו ומברך. והא אמרן, דבעי לנטלא ליה בימיןא (ס"א ולא בשמאל) ובשמאלא, ואף על גב דכלא אתעררו ביה, שפיר הוא.

אבר פסא דברכה הכי אצטריך כוס, דכתיב, (תהלים קטז) כוס ישועות אשא, דהא בהאי כוס, אתנגידו ברקאן מאינון ישועות דלעילא, והוא נטיל לון, וכניש לון לגביה, ותמן אתנטיר (לון) חמרא עלאה ואתפניש בההוא כוס. ובעינן לברכא ליה בימיןא, (ס"א ובשמאל) ולא בשמאלא, וחמרא דאיהו בהאי כוס פניש, דיתברכון כחדא, ובעינן לברכא פתורא, דלא תהא ריקניא מנהמא וחמרא, פלא (חד) כחדא.

תא חזי, פנסת ישראל, כוס של ברכה אקרי, וכיון דאיהו כוס של ברכה, בעינן ימיןא ושמאלא (דבעי) לנטלא ליה, וההוא כוס אתייהיב בין ימיןא (דף ת ע"ב) ושמאלא, ובעי דאתמלייא חמרא, בגין חמרא דאורייתא, דאיהו נפיק מעלמא דאתי. ותא חזי, כוס של ברכה, (הכא) בהאי אתגליין מלין עלאין, הכא דאנן במערתא, אימא הכא אתגלייא רזא דרתיכא

ובשמאל, זה צפון ודרום, וכוס של ברכה שיהיה נוטל ברכה מהם.

מי זו כוס של ברכה? זו (שיר א) מטתו של שלמה, שצריך שתתן בין צפון ודרום, וצריך להניחה בימין, והגוף שיתתקן עמהם, וישגיח באותה כוס של ברכה לברך אותה בארבע ברכות, משום שכתוב (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה וגו'. נמצא בכוס של ברכה סוד האמונה, צפון ודרום ומזרח ומערב, הרי מרפכה קדושה פראוי לו.

ושלחן בלחם, כדי שיתברך אותו לחם שלמטה ויתברך לחם עני, ויהיה לחם ענג, והרי בארנו. וימצא שכנסת ישראל מתברכת בארבעת צדדי העולם, למעלה ולמטה, למעלה [באותו לחם של ברכה]. וכוס של ברכה, לחבר דוד המלך באבות, ויתברך למטה, שיתברך [והשלחן בלחם משום שיתברך מכל הצדדים, מלמעלה ומלמטה למעלה בסוד כוס של ברכה, שיתברך דוד המלך באבות ויתברך למטה, שיתברך לחם עני ויהיה לחם ענג, והרי בארנו. ויתברך] שלחנו של האדם, שימצא בו מזון תמיד.

קמו כלם ונשקו ידו. אמרו, ברוך הרחמן שנכנסנו לכאן ושמענו דברים אלו. יצאו מן המערה והלכו. כשנכנסו לעיר, ראו קבוצת אנשים שמתו, שנפל עליהם בית. ישבו, וראו שסופדים לאותם שמתו עם אותם הרומאים.

פתח רבי שמעון ואמר, ויבאו עד גרן האטד, מה זה גרן האטד? אלא כאן רמוז שלטון מצרים שיעבר. גרן האטד - זה ממנה השלטון של מצרים שיעבר מלפני שלטון ישראל, שהרי ראו [גרן], כמו שנאמר (מלכים א-ב) מלכשים בגדים בגרן.

קדישא. כוס של ברכה בעי לקבלא ליה בימינא ושמאלא, דא צפון ודרום, וכוס של ברכה דיהא נוטיל ברכה מנייהו.

מאן כוס של ברכה, דא מטתו של שלמה, דבעינן דאתייהב בין צפון לדרום, ובעי לאנחא לה בימינא, וגופא דיתתקן בהדייהו, וישגח ביה בההוא כוס, לברכא ליה בארבע ברכאן, בגין דכתיב, (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה וגו'. אשתפח בכוס של ברכה, רזא דמהימנותא, צפון ודרום ומזרח ומערב, הא רתיכא קדישא כדקא חזי ליה.

ופתורא בנהמא, בגין דיתברכא ההוא לחם דלתתא, ויתברך לחם עוני, ויהא לחם פנג, והא אוקימנא. וישתפח דכנסת ישראל מתברכא בארבע סטרי עלמא, לעילא ותתא לעילא (בההוא נהמא של ברכה). וכוס של ברכה, לאתחברא דוד מלכא באבון, ויתברך לתתא, דיתברך (נ"א ופתורא בנהמא בגין דיתברך מכל סטרי מעילא ומתתא לעילא ברזא רכוס של ברכה לאתחברא דוד מלכא באבון ויתברך לתתא דיתברך לחם עוני ויהא לחם פנג והא אוקימיה ויתברך) פתורא דבר נש, לאשתפחא ביה מזונא תדיר. קמו פלהו ונשקו ידוי, אמרו בריך רחמנא דאעילנא הכא, ושמענא מלין אלין. נפקו מן מערתא ואזלו, פד עאלו במקתא, חמו עיטרא דבני נשא דמיתו, הנפל ביתא עליהו, יתבו וחמו דקא ספדי לאינון דמיתו, עם אינון רומאי.

פתח רבי שמעון ואמר ויבאו עד גרן האטד, מאן גרן האטד. אלא, הכא אתרמיז שלטנותא דמצראי דאתעדי. גרן האטד, דא ממנא שולטנא דמצראי, דאתעדי מקמי שולטנותא דישראל, דהא חמו (גירוי).